

Het heiligenboek

Antonius van Padua (1). *De man van het evangelie* Tom Zwaenepoel

Tijdens een toespraak tot de jeugd in Assisi op 28 augustus 1999 bracht de zalige paus Joannes-Paulus II een erbetoon aan een „man van het evangelie die de weg van een geduldige en enthousiaste zoektocht naar God aflegde”. Hij had het over Antonius van Padua

Ferdinand Martins de Bulhões wordt in 1195 in Lissabon geboren in een adellijke familie. Op zestienjarige leeftijd sluit hij zich aan bij de augustijnse koorheren in een klooster nabij Lissabon, waar hij een gedegen theologische opleiding krijgt. De moord op vijf jonge minderbroeders in Marokko door moslims brengt hem ertoe in te treden bij de franciscanen van Olivares bij Coimbra (1220). Voortaan draagt hij de naam Antonius. Zijn wens om het geloof in Noord-Afrika te verkondigen, kan hij niet vervullen: ziekte dwingt hem tot terugkeer. Een storm drijft hem uit de koers en voert hem naar Sicilië.

Tijdens zijn deelname aan het generale kapittel van zijn orde in Assisi (1221) wordt zijn redenaarstalent ontdekt. Antonius strijdt in Rimini en Milaan tegen de katharen (1222-1224), in Zuid-Frankrijk tegen de albigenzen (1224-1227). Later wordt hij boetepredikant in Italië en provinciaal van de orde in Emilia en

Lombardije (1227-1230). Franciscus benoemt hem tot professor theologie aan de universiteit in Bologna. Hij onderwijst ook in Montpellier en Toulouse. Antonius brengt de theologie van Augustinus in de franciscanenorde.

In 1230 legt hij, uitgeput door de vele preken en de lange missiereizen, zijn ambten neer. Op het landgoed Camposampiero bij Padua laat hij in een notenboom een cel inrichten, waar hij zich verdiept in het werk van Augustinus. Amper een jaar na zijn overlijden wordt Antonius heilig verklaard (1232). Zijn verering komt in het begin van de veertiende eeuw op gang. In Europa verdringt hij zelfs de populariteit van zijn naamgenoot, Antonius Abt. In Italië wordt hij kortweg *il santo* (de heilige) genoemd en behoort de basiliek van Padua tot de meest bezochte bedevaartsoorden. In vele Europese kerken zijn altaren, fresco's of standbeelden aan hem gewijd of verzamelt een offerblok met het opschrift Antoniusbrood giften voor de armen.

Een van de bekendste legenden uit Antonius' leven is de 'vispreek' aan de oever van Rimini. Als de inwoners geen oren hebben voor wat Antonius te zeggen heeft, gebeurt er iets vreemds met de vissen: ze verzamelen zich, strekken hun koppen uit het water en lui-

steren naar zijn woorden. Door dit wonder bekeert bijna de hele stad zich. Dit verhaal herinnert aan Franciscus van Assisi, die tijdens zijn leven tot de vogels preekt. Een andere legende beschrijft het ezel- of hostiewonder. Nadat een ongelovige zijn twijfel aan Christus' aanwezigheid in het sacrament van de eucharistieviering uit, laat Antonius een muilezel aanvoeren die al drie dagen niets gegeten heeft. Het dier kiest niet voor de aangereikte haver, maar voor de hostie die Antonius in zijn handen draagt.

Antonius is succesvol omdat hij de talenten van een 'goed' (volks)prediker bezit. Hij heeft een buitengewoon spreektaal met passende mimiek en gestiek, krachtige woorden en een meeslepemde stem. Bovendien gebruikt hij niet de taal van de geleerden en de liturgie – het Latijn – maar het Italiaans, dat hij als Portugees zeer goed beheerst. Inhoudelijk is hij eenvoudig en volks, in stijl plastisch, soms sarcastisch of ironisch. Steeds opnieuw spreekt hij zijn toehoorders moed in.

Zoals Augustinus is Antonius ervan overtuigd dat God zich op drie manieren openbaart: in de Schrift, in de schepping en in de ziel van de mens. Zijn uitgebreide Bijbelkennis ligt aan de basis van zijn sterke argumentatiekracht

en van de eretitels die de Kerk hem geeft: 'schatkist van de heilige Schrift' en 'leraar van het evangelie'. Slechts enkele van zijn preken bleven bewaard.

In de schilderkunst wordt Antonius van Padua afgebeeld in franciscanenhabijt met het kind Jezus, vlam of vlammend hart. Andere attributen zijn een boek, een witte lelie, vissen of een ezel.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

11 september, 12 uur, Canvas. Concert opgenomen tijdens het *Klarafestival 2010* met de Filharmonie onder leiding van Philippe Herreweghe. Op het programma staan Mahlers *Kindertotenlieder* en Bruckners vierde symfonie in Es, bijgenaamd *De romantische*.

11 september, 21.50 uur, Canvas. Derde van vijf afleveringen *De laatste getuige*. Lukas Vander Taelen keert met Belgische overlevenden terug naar de concentratiekampen waar ze tijdens de Tweede Wereldoorlog werden vastgehouden. Vandaag „De beste plaats was boven”, over de alomtegenwoordige dood in de barakken.

11 september, 22.05 uur, VRT één. *Religie*, tweede aflevering in de tiendelige serie *Brazilië voor beginners*. Professor kerkelijk recht Rik Torfs gaat in 's werelds grootste katholieke land op zoek naar de stand van zaken onder Braziliaanse katholieken en wat betreft het geloof in het algemeen.

De vrome kudde

Gesprek met God Ingezonden door Urbain Vrijdaghs

Mens: God?

God: Ja.

Mens: Mag ik U iets vragen?

God: Maar natuurlijk, ga je gang.

Mens: Wat betekenen honderd miljoen jaar voor U?

God: Een seconde.

Mens: En 1 miljoen euro?

God: 1 eurocent.

Mens: Kunt U mij dan 1 eurocent geven?

God: Als jij één seconde kunt wachten.

Huwelijksgeluk Ingezonden door Jan Umans

– We zijn nu al een jaar getrouwd en hadden nog geen enkel meningsverschil. Als ik gelijk heb, ziet Eddy dat altijd meteen in.

– En als je ongelijk hebt?

– Dat gebeurt nooit!

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

verwoest hulp- stelling		de mensen	deel v.e. schoen direct		bevesti- ging		handvat ontwend		delfstof
	4				vet- puistje vlees op een stukje				
serie geldstuk				6		oude lap brede landweg		3	
					inge- wijde				
hoek- pilaster		supple- mentair rivier in Italië					2		sier- deken
					oort hond				bloedvat
afloop netwerk						kleding- maat		familieid boom	7
		1	plaats in Engeland pers. vnw.						
schrijf- lijn woon- plaats							watering		
				8		Arabische titel		5	

Tijdschriften van 'De Puzzelaar' vindt u in de perswinkel.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: MACARONI

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---